

Otázka: Chov kura domácího

Předmět: Chov zvířat a veterinářství

Přidal(a): Baruu

Stavba a tvorba vajec

- **Žloutek**

- Nejcennější část 30 % hmotnosti vejce
- Je to pohlavní buňka, je žlutý
- Funkce - výživa zárodku, je obalen membránou

- **Bílek**

- 60 % hmotnosti vejce
- Fce- ochrana žloutku, zásobárna vody
- 3 druhy
 - chalázový- spirála, tvoří poutko, udržuje žloutek ve správné poloze, natáčí žloutek k teplu
 - hustý- okolo žloutku
 - řídký- vyplňuje zbylý prostor

- **Podskořápkové blány**

- **Kožovitá blána obalující bílek a žloutek**

- **Skořápka**

- 10% hmotnosti vejce
- Pevný obal, který chrání obsah vejce
- Nejvíce vápníku- ve formě uhličitanu vápenatého 45%
- Vzduchová komůrka- mezi podskořápkovou blánou a skořápkou na tupém konci vejce-> hodně pórů, kterými propouští vzduch-> čím starší tím vzduchová komůrka větší

Tvorba vejce

- 22-26 hodin -> za 1 den 1 vejce
- Ve vaječnících a ve vejcovodu
- Slepice mají pouze levý vaječník a vejcovod
- Až po dosažení pohlavní dospělosti
- **Vaječník** - žloutek zraje několik dnů 7-20 ve folikulu, současně zraje několik folikulů, ale různého stáří-> při dozrání praskne folikul, uvolní se a spadne do vejcovodu
- **Vejcovod** - posouvá žloutek ven z těla
 - má 3 části
 - **nálevka** - zachytí žloutek, dojde k oplození a tvoří se chalázový bílek 15-20 minut posouvá se do bílkotvorné části
 - **bílkotvorná část** - dodělá se chalázový bílek, tvoří se hustý a řídký bílek, 3 hodiny, posouvá se do krčku
 - **krček** - bílek se doplňuje vodou, tvoří se podskořápkové blány 1 hod 15 min
- **Děloha** - tvoří se skořápka, dokud se nedokončí vejce se stále doplňuje vodou, nejnáročnější proces pro tvorbu vejce 19-20 hodin
- **Pochva** - 10 minut, přichází tam hotové vejce obsah s hlenovitou vrstvou-> usnadňuje snesení vajec

Produkce konzumních vajec

- Za rok 200 vajec na osobu
- Snáška pro produkci vajec trvá 52 týdnů
- **Fáze snášky**
 - **Vzestupná** - od 20. do 27. týdne věku- nejnáročnější na výživu-> roste počet a hmotnost vajec-> roste živá hmotnost nosnice-> nosnice obrůstá peřím
 - **Udržovaná** - od 27. do 50. týdne věku- mírně klesne počet vajec->neustále se zvyšuje hmotnost vajec a nosnice-> obrůstání peří je dokončeno
 - **Sestupná** - od 50 do 72 týdně věku- snižuje se počet vajec, roste jejich hmotnost-> hmotnost nosnice roste a tuční

Technologie

- **Klecové**
 - Nejpoužívanější technologie

- 3-4 etáže nad sebou
- Pod každou etáží je trusový pás
- Každá etáž má sběrný pás na vejce
- Výhody – nízké pracovní náklady, dobrá prevence chorob, vysoká zoohygienická kvalita vajec
- **a) Neobohacené**
 - nepoužívají se, jsou zakázané od 31.12.2011
- **b) Obohacené**
 - 750 m²
 - 12 cm krmítka
 - 15 cm hřadu
 - 2 napáječka- kapátkové a kalíškové
 - popeliště, prostor pro hrabání
 - zařízení na obrušování drápků
 - snáškové hnízdo vystlané
- **Alternativní**
 - 9 slepic na m²
 - podestýlka 250cm² na slepici
 - max. 7 slepic na snáškové hnízdo
 - max. 4 patra
 - 15 cm hřadu, 10 cm krmítka, 1 napáječka na 10 slepic, výběhy
 - ruční výběr vajec, vyšší pracovní náklady
 - **a) Aviary (voliéry)**
 - 3-4 etáže klecí
 - Klece jsou otevřené a slepice se pohybují
 - V horních etapách snášková hnízda
 - **b) Podlahové systémy**
 - Nejlepší podmínky pro welfare, pevná podlaha s podestýlkou musí tvořit 1/3 stáže, zbytek podlahy rošty, snášková hnízda

Výživa a krmení nosnic

- KKS N 1-3 -> podle fáze snášky
- Vápník- velice důležitý pro kvalitu skořápky, krmný vápenec, vápenatý grit
- Grit- doplňuje vápník, trávení ve svalnatém žaludku- zastupuje úlohu kamínku
- Napájení – kalíškové a kapátkové napáječky
- Plemena slepic

- Přes 300 plemen kura
- Dělení
 - užítkovosti
 - hmotnosti
 - tvarových znaků

Plemena

- Lehká (nosná) – produkce vajec, Leghornka
- Středně těžká – Rodajlendka
- Těžká (masná) – Kornýška
- Bojová – Indické bojovnice
- Se zvláštní tvárností – Holokrčky
- Zdrobnělá – skoro všechna plemena mají zdrobnělá, 1.5 kg, 170 ks vajec- 45 g, zachovávají znaky
- Zakrslá – ½ lehčí než zdrobnělá, velice temperamentní, 40-60 ks vajec – 30 g

Nosná plemena

- **Leghornka bílá**
 - Z Itálie
 - Na snášku přešlechtěna v USA
- **Popi**
 - bílá barva
 - bílá ušnice
 - trojúhelníkový tvar těla
 - samci plně vyvinutý ocas
 - běháky a zobák jsou duté
 - jednoduchý hřeben – slep poloklopený
 - slep 1.8 kg, koho 2,5kg
 - Snáší bílá vejce 60g-> 230-250 ks za snáškové období
 - Využití ve šlechtění – výchozí plemeno pro tvorbu leghornských hybridů- snáší bílá vejce
 - mateřská i otcovská pozice
 - Celosvětové rozšířená

- **Rodajlendka červená**

- Původně kombinované plemeno
- Vyšlechtěn v USA 19. stol
- Mahagonově červená barva
- Obdélníkový tvar těla
- Rovný hřbet
- Červená ušnice
- Hřeben- jednoduchý
- Zobák a běháky- žluté a mohou být skvrny
- Kohout v ocasu malé srpovky
- Slep 2,5kg, koho 3,5 kg
- Hnědá vejce, 62 g, 220 za snášku
- Gen zlatosti s
 - vázaný na pohlaví
 - ovlivňuje zbarvení
 - při šlechtění a sexaci kuřat
 - kohout bílý, slepice zbarvená
 - využití ve šlechtění
- Tvorba hybridů colorsexingový typ-otcovská pozice, barevný, vejce hnědá

- **Rodajlendka bílá**

- Popis stejný jako u červený
- Je bílá
- Nositelem genu stříbřitosti s
 - dominantá nad genem zlatosti
 - podmiňuje barvu
 - vázán na pohlaví
 - Využití ve šlechtění- tvorba hybridů colorsexingového typu- mateřská pozice

- **Hempšírka**

- Z USA, vyšlechtěna začátkem 20 stol
- Popis- žlutohnědá s kolumbijským typem zbarvení-> peří krčního závěsu má černé odznaky, ocasní pera- černá
 - letky černé
 - těžší plemeno
 - červená ušnice
 - běháky a zobák- žluté
 - hřeben- jednoduchý
- Slep 2.5 kg, koho 3,5kg
- Vejce

- hnědá
- 62g
- 220 za snášku
- Velmi otužilá
- Nositelem genu zlatosti
- Využití ve šlechtění- tvorba colorsexingových hybridů- otcovská pozice

Nosní hybridy

• a) Leghorský

- od Leghornky
- 3-4 liniový
- bílá a bílá vejce
- cca 10%
- nižší živá hmotnost 1,75kg
- nižší konverze

• b) colorsexingový

- meziplenné a meziliniové kříženci barevných plemen
- barevní (hnědí)
- vejce hnědá
- vyšší živá hmotnost 2.25kg
- vyšší konverze
- nenáročná na chov. prostředí
- života schopnější, odolnější, přizpůsobivější

Masná plemena kura

• Plimutka bílá

- Z plimutky žíhané, selekce bílých jedinců-> prošlechtěná zmasilost
- barva bílá s červenou ušnicí
- kůže, běháky, zobák- žluté
- nízký jednoduchý hřeben
- slep 3.5kg, koho 4.5kg
- vejce hnědá 60g, průměrně 180ks
- Výborné osvalení prsou a stehen, Kuřata rychle rostou

- Využita ve šlechtění- při tvorbě masných hybridů na mateřské pozici
- **Kornýška bílá**
 - Z Anglie
 - Vznikla z čistokrevných bojových plemen
 - Popis- bílá s červenou ušnicí
 - růžicový hřeben
 - přiléhavé opeření
 - slep 4kg, koho 5kg
 - vejce hnědá 58g, průměrně 140 ks za rok
 - široký postoj, mírně vzpřímené držení tuku
 - vynikající osvalení prsou a stehen
 - Kuřata intenzivně rostou
 - Využití ve šlechtění- tvorba masných hybridů- otcovská pozice

Masní hybridi

- V ČR se nešlechtí
- Zahraničí se líhnou a rozmnožují

Genová rezerva

- **Česká zlatá kropenka**
 - Národní plemeno
 - Dobře přizpůsobené našim podmínkám
 - otužilá, odolná, nenáročná, temperamentní
 - zhánivé plemeno
 - slep 2 kg, koho 25kg
 - vejce- smetanová barva, 150-180 ks
 - chov je finančně podporovaný